

Türkiye’de Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı Girişlerini Belirleyen Faktörler: 1980–2006

Özet

Bu çalışmada, Türkiye’ye doğrudan yabancı sermaye girişlerini belirleyen faktörler araştırılmıştır. Eşbütünleşme ve Granger nedensellik test yöntemlerinin benimsendiği çalışmada, eşbütünleşme testi sonuçlarına göre, GSYİH deflatörü ve dışa açıklık derecesi ile doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında negatif yönlü; buna karşılık, hizmet sektörü etkinliği, ortalama dolar kuru artışı ve kişi başına GSYİH arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Granger nedensellik testi sonuçlarına göre ise, ekonomik istikrardan, piyasa hacminden, hizmet sektörü etkinliğinden ve ortalama yıllık dolar kurundan DYSY’ye doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi bulunmuştur. Bu açıklamaların ışığında, Türkiye’nin pazara ve kaynağa yönelme stratejisi taşıyan DYSY açısından geniş bir piyasa hacmi ve hizmet sektörünün etkinliği anlamında yeterli bir alt yapı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum olumlu görülmele birlikte, Türkiye’nin DYSY ile teknoloji seviyesini ve ihracat düzeyini artırması için DYSY’yi özellikle imalat sektörü gibi söz konusu etkileri doğuracak sektörlerle yöneltecek politikalar üretmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, Türkiye, Eşbütünleşme, Granger

The Determining Factors of Foreign Direct Investments Inflows in Turkey: 1980–2006

Abstract

In this study, the determining factors of foreign direct investments in Turkey over the period of 1980-2006 were investigated by the tests of Cointegration and Granger causality. The results of the Cointegration test have shown that GDP deflator and trade openness have negative relationship with foreign direct investments while the factors of efficiency of service sector, increase of the average dollar currency and GDP per capita have positive relationship with foreign direct investments. According to the Granger Causality test, economic stability, market size, efficiency of service sector and increase of the average dollar currency are Granger-cause foreign direct investments. In light of the foregoing, Turkey has adequate infrastructure of expansive market size for foreign direct investments which support market orientation strategy. This situation is constructive but if Turkey want to increase the level of the technology and export with foreign direct investments, Turkey will turn the foreign direct investments to sectors like manufacturing sector. Because, such sectors will be purveying Turkey’s technology and export level.

Keywords: Foreign Direct Investments, Turkey, Cointegration, Granger

Hüseyin ÖZER¹

Taha Bahadır SARAÇ²

¹ Doç. Dr., Atatürk
Üniversitesi İktisadi ve İdari
Bilimler Fakültesi,
hozer@atauni.edu.tr

² Öğr. Gör., Selçuk
Üniversitesi Hadim Meslek
Yüksekokulu,
tbsarac@selcuk.edu.tr